
Til: Universitetsstyret
Fra: Universitetsdirektøren

Sakstype: Vedtakssak
Møtesaksnr: V-sak 49-2023
Møtenr: 7/2023
Møtedato: 5. desember 2023
Notatdato: 22. november 2023
Arkivsaksnr: 2023/10571
Saksansvarlig: Ellen Johanne Caesar
Saksbehandlere: Marianne Løken/VØS, Jonny Roar Sundnes og Birgitte Brørs/Studieavdelingen

---

Korrigeringsav Endelig fordeling 2024 - Intern håndtering av kutt i rammen som følge av innføring av studieavgift

Bakgrunn

Stortinget vedtok i statsbudsjettet for 2023 å innføre studieavgifter for studenter fra land utenfor EU, EØS og Sveits fra og med studieåret 2023/24. Innføring av studieavgifter følges av en reduksjon i UiOs bevilgning. I universitetsstyrets behandling av fordelingen for 2024 på møtet i juni ble det avgjort å utsette beslutningen om intern fordeling av kuttet til desember 2023.

Hovedproblemstillinger

Universitetsledelsen har vurdert flere ulike måter å gjennomføre kuttet på internt. Det grunnleggende prinsippet har imidlertid vært at kuttet bør foretas der aktivitetene og studentene er og der potensialet for inntekter ligger.

Det er foretatt en to-delt beregning. Den første delen av beregningen tar utgangspunkt i et gjennomsnittlig studenttall for de siste fem årene før innføringen av studieavgifter, for å ta høyde for eventuelle tilfeldige variasjoner fra studieår til studieår. Dette gjennomsnittet multipliseres deretter med studieprogrammets interne priser i finansieringskategorier for henholdsvis studieplass og studiepoeng. Denne beregningen utgjør ca. halvparten av kuttet på i 2024 og vel en tredjedel i 2025.

Den resterende delen av inndekningen beregnes som et generelt rammekutt (andel av bevilgning) til de samme fakultetene.

Universitetsdirektøren har i sitt forslag til vedtak lagt vekt på det grunnleggende prinsippet om at kuttet foretas der aktivitetene og studentene er og der potensialet for inntekter ligger.

For en nærmere beskrivelse av grunnlaget for kuttet og konkrete beløp viser vi til saksfremlegget.

Anbefalt forslag alternativ A

To-delt kutt A

Enhet	Etter gj.sn.ant studenter og fin. kategori inntekter					Etter andel bevilgning				Samlet reduksjon			
	Gj.sn. ant. Studenter	Uio-pris studieplass-finansiering	Gj.sn. ant. stud. * UiO-pris	Studiepoeng sinntekter	Gj.sn. ant. stud. * UiO-pris studiepoeng	Reduksjon	2024 Andel kutt	2025 Andel kutt	Reduksjon	2024 Andel kutt	2025 Andel kutt	2024 Andel kutt	2025 Andel kutt
HF	30	77 206	2 316 192	33 961	1 018 833	3 335 025	-3 335	-3 335	18 %	-3 809	-6 265	-7 144	-9 600
JF	25	77 206	1 930 160	33 961	849 028	2 779 188	-2 779	-2 779	7 %	-1 456	-2 395	-4 236	-5 174
MED	33	77 206	2 547 811	33 961	1 120 717	3 668 528	-3 669	-3 669	20 %	-4 110	-6 760	-7 779	-10 429
MN	27	109 958	2 968 877	46 675	1 260 226	4 229 103	-4 229	-4 229	30 %	-6 370	-10 477	-10 599	-14 706
SUM	7	77 206	540 445	33 961	237 728	778 173	-778	-778	1 %	-105	-172	-883	-950
SV	17	77 206	1 312 509	33 961	577 339	1 889 848	-1 890	-1 890	15 %	-3 045	-5 008	-4 935	-6 898
TF	2	77 206	154 413	33 961	67 922	222 335	-222	-222	2 %	-342	-562	-564	-784
UV	23	77 206	1 775 747	33 961	781 106	2 556 853	-2 557	-2 557	8 %	-1 704	-2 802	-4 261	-5 359
Totalt	164		13 546 154		5 912 898	19 459 052	-19 459	-19 459	100 %	-20 941	-34 441	-40 400	-53 900

FORSLAG TIL VEDTAK

1. Kutt som følge av innføring av studieavgift på 40,4 mill. kroner i 2024 fordeles i henhold til saksfremlegget. Kuttet trappes opp for 2025 i henhold til samme modell, med nødvendig prisjustering.
2. Rektor får fullmakt til å innarbeide eventuelle reduksjoner i UiOs opptaksrammer for studieåret 2024/25 som følge av kuttet, etter innspill fra fakultetene.

Arne Benjaminsen
universitetsdirektør

Ellen Johanne Caesar
avdelingsdirektør

Vedlegg
Saksfremlegg

Fremleggsnotat

Møtesaksnr: V-sak 49-2023
Møtedato: 5. desember 2023
Notatdato: 30.11.2023
Arkivsaksnr: 2023/10571

Fra: Universitetsdirektøren
Til: Universitetsstyret

Saksbehandlere:
Marianne Løken,
Birgitte Brørs,
Jonny Roar Sundnes

Korrigeringsnotat Endelig fordeling 2024 - Intern håndtering av kutt i rammen som følge av innføring av studieavgift

Bakgrunn

Stortinget vedtok i statsbudsjettet for 2023 å innføre studieavgifter for studenter fra land utenfor EU, EØS og Sveits fra og med studieåret 2023/24. Innføring av studieavgifter følges av en reduksjon i UiOs bevilgning. I universitetsstyrets behandling av fordelingen for 2024 på møtet 20. juni 2023 (V-sak 27-2023) ble det avgjort å utsette beslutningen om intern fordeling av kuttet til desember 2023:

- 2023: 12,8 millioner (halvårseffekt) - Reduksjonen er håndtert sentralt i 2023.
- 2024: 40,4 millioner - Behandles i universitetsstyret 5. desember 2023.
- 2025: 53,9 millioner (fullt opptrappet) - Opptrapping iht. universitetsstyrets vedtak 5. desember.

Håndtering av kutt som følge av studieavgiftene

Studieavgiften rammer særlig opptaket av selvfinansierende masterstudenter (SFM), rettet mot søkere fra utenfor EU, EØS og Sveits. Disse studentene har vært ulikt fordelt på fakultetene. Oversikten viser fordeling og gjennomsnitt av SFM-studenter i årene 2018-22, det vil si til og med siste opptak uten studieavgifter:

Enhet	2018	2019	2020	2021	2022	Gj.snitt 2018-22
HF	19	29	38	31	32	30
JF	31	17	42	19	17	25
MED	23	38	63	20	20	33
MN	24	31	14	37	27	27
OD	0	0	0	0	0	0
SUM	4	6	10	4	9	7
SV	13	21	29	13	11	17
TF	3	1	2	1	1	2
UV	26	20	26	20	21	23
Totalt	143	163	224	145	138	164

Det er ingen direkte sammenheng mellom beregningsgrunnlaget for departementets kutt og institusjonenes mulighet for inntjening. Kunnskapsdepartementet (KD) har ikke regnet ut reduksjonen på samme måte som de vanligvis reduserer antall studieplasser. KD har sett på det totale antallet internasjonale studenter ved lærestedene og anslått en nedgang på 70 prosent som følge av studieavgiftene. Dette antallet inkluderer studenter man ikke kan ta studieavgifter fra. Det er dermed ingen direkte sammenheng mellom kuttene fra

KD og omfanget av studieplasser UiO nå skal ta betalt for. Modellen kan derfor ikke brukes på samme måte internt på UiO.

Universitetsledelsen har vurdert flere ulike måter å gjennomføre kuttet på internt. Det grunnleggende prinsippet har imidlertid vært at kuttet bør foretas der aktivitetene og studentene er og der potensialet for inntekter ligger. Det er foretatt en to-delt beregning. Universitetsledelsen foreslår å gjennomføre en vesentlig del av kuttet på fakultetene som har hatt SFM-studenter, jf. oversikten ovenfor. Den første delen av beregningen tar utgangspunkt i et gjennomsnittlig studenttall for de siste fem årene før innføringen av studieavgifter, for å ta høyde for eventuelle tilfeldige variasjoner fra studieår til studieår. Dette gjennomsnittet multipliseres deretter med studieprogrammenes interne priser i finansieringskategorier for henholdsvis studieplass og studiepoeng. Denne beregningen utgjør ca. halvparten av kuttet på i 2024 og vel en tredjedel i 2025.

Den resterende delen av inndekningen i 2024 og 2025 beregnes som et generelt rammekutt (andel av bevilgning) til

- A. de samme fakultetene
- B. til alle enheter

Alternativ A

To-delt kutt A

Enhet	Etter gj.sn.ant studenter og fin. kategori inntekter					Etter andel bevilgning				Samlet reduksjon			
	Gj.sn. ant. Studenter	Uio-pris studieplass-finansiering	Gj.sn. ant. stud. * UiO-pris	Studiepoeng sinntekter	Gj.sn. ant. stud. * UiO-pris studiepoeng	Gj.sn. ant. stud. * UiO-pris inntekter	2024 Andel kutt	2025 Andel kutt	Andel bevilgning	2024 Andel kutt	2025 Andel kutt	2024 Andel kutt	2025 Andel kutt
HF	30	77 206	2 316 192	33 961	1 018 833	3 335 025	-3 335	-3 335	18 %	-3 809	-6 265	-7 144	-9 600
JF	25	77 206	1 930 160	33 961	849 028	2 779 188	-2 779	-2 779	7 %	-1 456	-2 395	-4 236	-5 174
MED	33	77 206	2 547 811	33 961	1 120 717	3 668 528	-3 669	-3 669	20 %	-4 110	-6 760	-7 779	-10 429
MN	27	109 958	2 968 877	46 675	1 260 226	4 229 103	-4 229	-4 229	30 %	-6 370	-10 477	-10 599	-14 706
SUM	7	77 206	540 445	33 961	237 728	778 173	-778	-778	1 %	-105	-172	-883	-950
SV	17	77 206	1 312 509	33 961	577 339	1 889 848	-1 890	-1 890	15 %	-3 045	-5 008	-4 935	-6 898
TF	2	77 206	154 413	33 961	67 922	222 335	-222	-222	2 %	-342	-562	-564	-784
UV	23	77 206	1 775 747	33 961	781 106	2 556 853	-2 557	-2 557	8 %	-1 704	-2 802	-4 261	-5 359
Totalt	164		13 546 154		5 912 898	19 459 052	-19 459	-19 459	100 %	-20 941	-34 441	-40 400	-53 900

Alternativ B

To-delt kutt B

Enhet	Etter gj.sn.ant studenter og fin. kategori inntekter							Etter andel av bevilgning				Samlet reduksjon	
	Gj.sn. ant. Studenter	Uio-pris studieplass-finansiering	Gj.sn. ant. stud. * UiO-pris	Studiepoeng sinntekter	Gj.sn. ant. stud. * UiO-pris studiepoeng	Gj.sn. ant. stud. * UiO-pris inntekter	2024 Andel kutt	2025 Andel kutt	2024 Andel bevilgning	2025 Andel kutt	2025 O59kutt	2024 Andel kutt	2025 Andel kutt
HF	30	77 206	2 316 192	33 961	1 018 833	3 335 025	-3 335	-3 335	11,5 %	-2 408	-3 961	-5 743	-7 296
JF	25	77 206	1 930 160	33 961	849 028	2 779 188	-2 779	-2 779	4,4 %	-921	-1 515	-3 701	-4 295
MED	33	77 206	2 547 811	33 961	1 120 717	3 668 528	-3 669	-3 669	12,4 %	-2 597	-4 271	-6 265	-7 939
MN	27	109 958	2 968 877	46 675	1 260 226	4 229 103	-4 229	-4 229	19,3 %	-4 042	-6 647	-8 271	-10 876
SUM	7	77 206	540 445	33 961	237 728	778 173	-778	-778	0,0 %	0	0	-778	-778
SV	17	77 206	1 312 509	33 961	577 339	1 889 848	-1 890	-1 890	9,3 %	-1 948	-3 203	-3 837	-5 093
TF	2	77 206	154 413	33 961	67 922	222 335	-222	-222	1,0 %	-209	-344	-432	-567
UV	23	77 206	1 775 747	33 961	781 106	2 556 853	-2 557	-2 557	5,2 %	-1 089	-1 791	-3 646	-4 348
Totalt	164		13 546 154		5 912 898	19 459 052	-19 459	-19 459		-13 214	-21 732	-32 673	-41 191
OD									3,7 %	-775	-1 274	-775	-1 274
KHM									1,2 %	-251	-413	-251	-413
NHM									1,7 %	-356	-585	-356	-585
Sentre									1,8 %	-377	-620	-377	-620
UB									2,6 %	-544	-895	-544	-895
FADM									9,0 %	-1 885	-3 100	-1 885	-3 100
Arealdrift									16,9 %	-3 539	-5 821	-3 539	-5 821
Totalt	164		13 546 154		5 912 898	19 459 052	-19 459	-19 459	100,0 %	-20 941	-34 441	-40 400	-53 900

Universitetsdirektøren anbefaler alternativ A fordi det er lagt vekt på at det grunnleggende prinsippet er at kuttet foretas der aktivitetene og studentene er og der potensialet for inntekter ligger. Det er også lagt til et alternativ B som gir enheter som ikke har SFM studenter et rammekutt.

Fordeling av inntektene fra studieavgiftene

Universitetsstyret vedtok prismodell for UiOs studier i møtet i mars 2023. Satsene ble fastsatt på bakgrunn av enighet i sektoren som en midlertidig ordning for studieårene 2023/2024 og 2024/2025. En betalende programstudent kan ta emner fra ett eller flere fakulteter, enten som del av programmet eller i tillegg til programmet. UiO har også betalende enkeltemnestudenter. Rektor har vedtatt at studenter som har betalt studieavgift for et fullt studieår ikke skal betale for ekstra emner.

Universitets- og høyskoleloven § 7-1 a sier at «egenbetalingen skal minst dekke institusjonens kostnader for utdanningen». Innføringen av studieavgift har medført helt nye og omfattende fellesadministrative oppgaver som blant annet forutsetter nye årsverk i Studieveilingen.

Universitetsledelsen foreslår at de følgende forutsetningene legges til grunn for inntektsfordelingen:

- En andel av inntektene fra programstudenter bør gå til fakultetet som tilbyr programmet deres.
- En andel av inntektene fra alle studenter bør gå til fakultetet som tilbyr emnene deres.
- En andel av inntektene fra alle studenter bør gå til å dekke utgifter i Fellesadministrasjonen.

Dette må imidlertid utredes nærmere, og universitetsdirektøren foreslår å komme tilbake til en modell for fordeling av inntektene våren 2024.

Uansett valg av modell for fordeling av inntektene, er det usikkert hvor store inntekter UiO vil kunne få av studieavgifter i fremtiden. Studieavgiftene som UiO foreløpig har mottatt fra 61 betalende studenter for hele studieåret 2023/24 utgjør i underkant av 12 millioner, det vil si om lag 6 millioner per semester. Det betyr at

de innkomne studieavgiftene så langt dekker om lag halvparten av UiOs budsjettkutt for 2023 og om lag en sjettedel av UiOs budsjettkutt for 2024.

UiO arbeider høsten 2023 med en handlingsplan for rekruttering av internasjonale studenter i fremtiden, jf. D-sak 6-2023 på møtet i universitetsstyret den 6. september.

Justering av opptaksrammer

Opptaksrammer til studieprogram er det sentrale verktøyet for dimensjonering av UiOs utdanningskapasitet. Opptaksrammene regulerer hvor mange nye studenter som skal tas opp hvert år. De vedtas hvert år før jul av rektor på fullmakt fra universitetsstyret etter innspill fra fakultetene.

I dimensjoneringen av studietilbudet har vi lagt til grunn at utdanningene må være fullfinansiert for at UiO skal kunne tilby forskningsbasert utdanning av høy kvalitet. Dagens praksis er at enhver budsjettendring fører til aktivitetsendring gjennom justering av opptaksrammene. Eksempel: opp- og nedtrapping av kapasitet fra KD fører til tilsvarende opp- og nedtrapping av opptaksrammene, eventuelt etter omregning. Dette innebærer at UiO normalt ville ha håndtert kutt i utdanningsvirksomheten ved å gjøre tilsvarende reduksjoner av opptaksrammene.

Ved innføring av studieavgift, skal de berørte studentene ikke få studiene finansiert over KDs bevilgning, men selv betale for utdanningen. Selv om kuttet som følge av studieavgiftene ikke blir håndtert som et vanlig studieplaskutt, er det likevel rimelig å se for seg noe reduksjon i aktiviteten. Universitetsledelsen anbefaler at fakultetene vurderer justeringer i opptaksrammene basert på kapasiteten lokalt. Utdanningskvaliteten må opprettholdes.

Vi foreslår at rektor får fullmakt til å innarbeide eventuelle reduksjoner i UiOs opptaksrammer for studieåret 2024/25 som følge av kuttet. Studieavdelingen vil be de berørte fakultetene om forslag til eventuelle justeringer i opptaksrammene og innarbeide dette i sak om UiOs studietilbud og opptakskapasitet for studieåret 2024/25.